

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 210.

Ljubljani, v sredo 16. septembra 1891.

Letnik XIX.

„Slovenščine ne znajo.“

(Izvirni dopis.)

I.

Zopet smo na pragu novega šolskega leta. Ko bi v nas Slovencih bili normalni odnošaji, zadoščalo bi početkom šolskega leta samo oznanilo po časnikih, kdaj, kje in pod katerimi pogoji morejo stariši pošiljati otroke svoje v šolo. Žal, da živimo še v taki dobi, ko moramo svariti slovenske stariše pred protivniki, ki vabijo otroke v nemške šole, v katerih otroci potratijo mnogo zlatega časa, ker ne razumejo svojih učiteljev. To pa se ne dogaja le v Ljubljani, temveč povsod, kjer se je vrnil nemški „schulverein“. Iz teh šol večinoma prihajajo učenci, ki pozneje v javnem življenju zaničujejo svoj rod in domovino. Da se priprosti, nezavedni stariši dajo pregovoriti, temu se toliko ne čudimo; a sramota je, da so tudi olikani ljudje, znani kot rodoljubi, ki pošiljajo svoje otroke v nemške šole in s tem podpirajo siromašno stavbo nemškega šolstva, katera bi se mnogokje podrla brez slovenske podpore. Taki ljudje bi morali priti na sramotni oder, ker ne spoštujejo slovenskega imena, ne časti svoje in svojih otrok. „Slovenski otrok v slovenske šole“, to načelo bi moralo veljati za ljudske in srednje šole. Tu je radikalizem na pravem mestu, brez hrupa in krika na ta način zagotovimo obstanek svojega naroda. S trdno voljo dosežemo to, kar nam protivniki skušajo zabraniti. Pa previdno k stvari.

Pred tedni smo čitali v dveh tukajšnjih dnevnikih, da se je gospod c. kr. nadzornik za mestne ljudske šole pri uradni učiteljski skupščini dne 2. julija t. l. izrazil: „Slovenščine ne znajo“. Kakor smo posneli iz omenjenih časopisov, veljal je oni izrek o navzočih in nenavzočih učiteljicah. Pripetilo

se je nekda, da neka učiteljica ni vedela nekaj podatkov iz Prešernovega življenja. Pri tej priliki se oglasi dotična gđ. učiteljica, pravi, da se je njej pripetil ta „lapsus linguae“ ter dokazuje nedoslednosti v dotičnih podatkih celó v „Zvonu“. Na ta ugovor ni bil nihče pripravljen, vse je bilo nekako poparjeno, učiteljice pa razžaljene.

To priliko je porabil germanizator, a sicer bistroumni profesor g. Linhart, ter predlagal pri razgovoru o učiteljski bukvarnici, naj se naroči „Lai-bacher Schulzeitung“. Kakor smo čuli, je bil nasvet soglasno vsprejet. Volili so potem v odseke: v stalni odsek za učiteljsko skupščino, kjer so komaj zmagali učitelji, ki se prištevajo narodnjakom, in v učiteljsko deželno konferencijo, v katero je bil izvoljen poleg učitelja g. Beleta tudi prof. g. Linhart, češ, da bode tudi nemško šolstvo zastopano v skupščini. „Vigilantibus jura“, mislil si le g. Linhart. To sicer niso novice, ki bi svet pretresle, a značilno je za naše šolske razmere. Kar se nekda, ko sta bila deželni in mestni šolski svet v nemških rokah, ni godilo, godi se sedaj. Kar se je do leta 1848 godilo v vladnem imeau, to se sedaj godi prostovoljno vsled mlačnosti naših ljudij. „Facta loquuntur!“ To stvar je treba razjasniti.

Vera in politika.

Govoril dr. Šušteršič na shodu v Škofji Loki.

(Dalje.)

Popolnoma drugačne pa so razmere v tisti državi, v kateri so gospodujoči stanovi krščanskega duha. Kakor krščanski gospodar očetovsko skrbi za svojo družino, za vse svoje podložne, tako krščanski gospodarji države očetovski skrbé za svoje podložnike, za ljudstvo. V svesti si krščanske zapovedi:

„Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“, in nauka, da smo pred Bogom vsi jednaki, vidijo v podložnikih svoje bližnje, svoje ljube otroke, za katere skrbeti je njih poklic. Svesti so si, da jim je oblast izročena le v ta namen, da jo uporabljajo v korist ljudstva.

Taki možje, taki gospodarji države, delali bodo le take postave, ki bodo ljudstvu v prid. Nakladati bode ljudstvu davka le toliko, kolikor ga plačevati more, in obremenjevali bodo v prvi vrsti bogataše, tiste, ki davek najlaglje plačujejo, — ubogemu ljudstvu pa, ki si s trdimi žulji priborjuje svoj vsakdanji kruh, olajšali bodo, kolikor mogoče, davčno breme. Skrbeli bodo za to, da v državi vsakdo, kdor hoče pošteno delati, tudi delo dobi, in da se pošteno delo tudi pošteno plača itd.

Kadar bodo vsi javni zastopi in vsi uradi polni krščanskega duha, takrat bodo dobre postave in dobro bode tudi ljudstvo.

Vzglede gospodujočih stanov je namreč velikanskega vpliva na ljudstvo. Istotako vplivajo postave na pravnost ljudstva. Če so gospodujoči dobri in postave dobre, potem je tudi ljudstvo dobro. V nasprotnem slučaju je tudi ljudstvo slabo.

Res se najdejo države, v katerih je ljudstvo dobro, uradniki, sploh gospodujoči, in postave pa slabi. A to ne ostane dolgo tako. Spremeni se kmalu jedno ali drugo. Ali se spremené gospodujoči in postave na bolje, ali pa se pokvari ljudstvo vsled slabega vzgleda, ki ga vsprejema od zgoraj, in vsled slabih postav.

Kakor vpliva vzgled očeta na sina, vzgled matere na hčer, vzgled gospodarja na hlapca, tako vpliva konečno vzgled gospodujočih stanov na podložne v dobrem ali slabem smislu.

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.

(Dalje.)

Limerick je irsko mesto v polnem pomenu besede.

Pristan je na koncu zaliva, ki pa skoro ni družega, nego le razširjenje Shannon-a (reke). Ko je v 5. stoletju prišel tu sem sv. Patricij, razprostil se je Limerick le na otoku sredi reke; dandanes je proti vzhodu starega mesta nastal nov del, ki niti stoletja še ni doživel. — V tem so krasna sprehajališča, lepe ceste, sijajne gostilne itd. Tu se razprostirajo čez tri oraja sveta velikanske šrambe, v katerih se vsako leto 50.000 prašičev in 2000 volov nasoli in izvaž. Tujci si tu ogledujejo lope za podgane, kjer se te živali redé in od časa do časa pobijejo, da ne delajo škode žitnicam. Ta del se imenuje Town-Perry in je lastnina Angležev, mesto denarnega prometa.

Trije mostovi ga ločijo od starega mesta. Tu ni sprehajališč, ni lepih cest, ne sijajnih gostiln, ne pravilno omejenih prostorov. Tu se vidijo le ozke ulice, umazane ceste, pol-raspale kočice, prebivališča ubogih in beračev; sredi teh razvalin vzdiguje se stara cerkev gotskega sloga, poleg nje staro, sivo zidovje utrjenega gradu, ki je komaj mlajši od cerkve. Črni njegovi stolpi kažejo sledove svinčenih krogelj.

Naši popotniki se vstavijo v angleškem delu, voz obstoji pred Clare-hotéloom.

„Žal mi je, da vas ne morem vsprejeti, gospod,“ izgovarja se gostilničar odločno, „vse je polno!“

„Da bi bila le jedna soba!“

„Niti jedne nimam! Ravno sedaj sem odpovedal konjiškemu stotniku Nj. Veličanstva, v petem nadstropju sem dal sobico polkovniku, kapitan fregate in njegov častnik spita v Dining-room.“

„Kaj pa je tu?“

„Kaj? Vi tega ne veste? Volilni dan je.“

„Kaj me briga politika, saj veste.“

„Dá, dá, saj vem; dva- ali trikrat ste nas že počastili, ko ste tu okolico preiskovali.“

„Kaj pa je v hotélu Wellington?“

„Vse je polno, gospod! Glejte, častniki šestega polka posedli so na obrežje; jeden polk je posedel grad, trije drugi so razdeljeni na najznamenitejše kraje; poleg tega je 200 pomorščakov in vsi redarji iz Connaught-a —“

„Potem se moramo udati,“ dé mirno doktor; „pojdemo na drugo stran, tam bo boljše —“

„Gospod, še hujše je tam. Tam so vsi Irci zbrani in pljó že ves dan žganje, glejte, da ne dobite po glavi —“

„Kaj misliš, Jan?“

„Ej, kaj! Volitve so kakor pri nas; za silo imam samokres in nož, le pojmo!“

„In vi, Peter?“

„Pojdimo!“ odgovori kratko Peter.

„Ali poznate tega gospoda?“ vpraša redar krčmarja.

„Dobro, starejšega! On je učenjak iz Amerike, ki se že tri leta pečá z nabiranjem kamenjev. Najmirnejši človek je.“

„Kaj pa dela s kameni?“

„Kdo vé prav? Žgé je, stolče, zdrobi v prah; jaz mislim, da ni prav pameten.“

„Taki ljudje so nam ljubši, nego oni, ki pobirajo kamenja, da jih na naše glave mečejo,“ pravi smeje se redar. „Ali veste, da sta bila nocoj dva moža ranjena?“

„Danes bodo Irci začeli!“

„Da, a mej seboj!“

„Mislite?“

„Mislim? Ob desetih sta se pozvala voditelja O'Connel in O'Brien na boj!“

„Saj sta oba irske stranke?“

„Nič ne dé! Z vskliki: ‚Živela stara Irska — živela nova Irska!‘ se bodo pretepli!“

„Toliko boljši; bode vam zmaga zlažšana!“ —

Potniki naši so se obrnili proti thomonskem mostu. Pred mostom stoji velikanski kamen, v obliki naslonjača, na katerem se je v letu 1691 v dan 3. novembra podpisala pogodba s Francozi, po kateri je dovoljena Ircem popolna prostost v verskih obredih. — Ko so se pa Angleži polastili mesta, prelomili so besedo. Bili so močnejši in katoličani so se morali udati; „Treaty-stone“ je ostal na mestu.

(Dalje sledi.)

Če so gospodujoči stanovi, če so oni, ki izvršujejo gospodarstvo v državi, pravega krščanskega duha, potem se ni bati za ljudstvo, ljudstvo ostalo bude vsikdar dobrega krščanskega duha.

Kadar pa gospodujoči stanovi zapusté pot krščanstva, kadar gospodujoči stanovi postajajo hlapci svoje sebičnosti, svojih strastij, — takrat se je za ljudstvo bati, takrat se ljudstvo kmalu pokvari; tudi ljudstvo začena se po vzgledu od zgoraj udajati svoji sebičnosti, svojim strastem, ljudstvo zgubi svojo moralno podlago, jame čutiti gospodarstvo višjih stanov le kot neznošno krivično breme, ovirajoče srečo ljudstva, — vname se sovraštvo zoper gospodujoče stanove in prične se tisti boj podložnih zoper gospodujoče, kateri mora slednjič dovesti do „socijalne revolucije“.

To je žalostna posledica brezboštva gospodujočih stanov.

Ravno tak je upliv slabih postav. Slabe postave, to je, postave, ki niso ljudstvu v korist, čuti ljudstvo le kot nepotrebne in neznošne sponje, take postave prenaša tako, kakor jetnik svoje težke verige; ljudstvo do takih postav spoštovanja imeti ne more, in ni se čuditi, da se potem ljudstvo sčasoma navleče sovraštva do postav sploh!

Kako dobrodelen je na drugi strani vpliv krščanskih gospodujočih in krščanskih postav na ljudstvo! Krščanske postave so le ljudstvu v korist, to ljudstvo takoj čuti in tedaj se takim postavam radostno podvrže.

Ljudstvo je krščanskim gospodujočim, videč, da izvršujejo svojo oblast le ljudstvu na korist, hvaležno, — polno je spoštovanja, ljubezni in zaupanja do gospodujočih, z veseljem izvršuje povelja gospodske, vedoč, da so ta povelja izdana le njemu (ljudstvu) v korist.

Kakor je blagostanje hlapca odvisno od blagostanja krščanskega gospodarja, kakor z blagostanjem krščanskega gospodarja raste tudi blagostanje njegovih podložnih, — tako je tudi blagostanje krščanskih gospodarjev države ob enem blagostanje ljudstva. Blagostanje jednih in drugih si ne nasprotuje, kakor v nekrščanski državi, marveč blagostanje obeh je jedno in isto. Tedaj tudi ljudstvo želi, da bi moč svojih gospodujočih vedno rastla, ker vé, da gospodujoči to moč uporabljajo le ljudstvu na korist, da je tedaj moč gospodujočih ob enem tudi moč ljudstva.

To je značilno za krščansko državo: Koristi gospodujočih in podložnih so jedno in isto. V nekrščanski državi pa so koristi gospodujočih nasprotujoče koristim ljudstva. Zaradi tega vlada v prvi mir in splošna zadovoljnost, v drugi večin nemir in nezadovoljnost.

Krščanska država je tedaj, kakor vidimo, v vsakem oziru lepo in dobro vrejena. Splošna zadovoljnost in splošno blagostanje mora vladati v taki državi, — gospodujoči in podložni uživajo v taki državi pravo srečo.

In kje se odločuje, je li država krščanska, ali ne? To odločuje se v politiki, v političnem boju. V političnem boju, v politiki se odločuje, kakšno da naj bo gospodarstvo v državi, kakšni da naj bodo oni, kateri izvršujejo gospodarstvo v državi, in to gospodarstvo samo spada pod pojem „politike“. Saj se imenujejo mnogi in najvažnejši uradi naravnost politični uradi. V politiki se odločuje komu da naj se izroči gospodarstvo v državi in kakšno bodi razmerje mej gospodujočimi in podložnimi v državi. (Konec slédi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. septembra.

Notranje detele.

Potovanje cesarjevo na Češko. V praškem mestnem sovetu je 14. t. m. župan ofieijelno naznanil prihod cesarjev v Prago in predlagal, da se mu dovoli neomeien kredit za dostojen vsprejem. Vsi mestni odborniki razven jednega so bili zadovoljni s tem predlogom. Březnovský je ugovarjal, češ, da županu in drugim gospodom pri mestni upravi ni zaupati. Ker hrepene po redih in drugih odlikovanjih, bi pri tej priliki lahkomišljeno trosili denar. Kdor dobro pozná Březnovskega, katerega so Mladočehi poslali v mestni zbor, vé, da njemu ni bilo pri tem za mestne finance, temveč je le hotel pokazati svojo mržnjo do župana, ki je Staročeh. Drugi mladočeški mestni svétniki so pa bili toliko taktni, da pri tej priliki niso pokazali strankarskega nasprotja.

Staročehi. Na shodu katoliškega političnega društva je izjavil grof Karol Schönborn, da bi bilo želeli, da se staročehska stranka preosnuje na strogo verskem stališču. Grof je izrekel misel, da je ta stranka s svojo omahljivostjo v verskih zadevah pospeševala liberalizem, iz katerega se je rodil radikalizem, ki je podkopal Staročehé. Ta izjava grofa Schönborna je pa hudo razburila „Politik“. Ta staročehski list pravi mej drugim, da je staročehska stranka bila vedno narodno-liberalna in tudi vedno ostane in se ne boče nikdar preorganizovala po drugačnih načelih. Seveda je to le mnenje „Politike“. Nadejamo se pa, da vodje staročehske stranke drugače mislijo. Sicer pa ni res, da je bila staročehska stranka vedno liberalna. Pod vodstvom pokojnega Palackega in pozneje pod vodstvom dr. Biegra se je potegovala za razna jako konservativna načela. Staročehi so tudi v državnem zboru vedno hodili s konservativci. Zatorej ne moremo verjeti, da bi nakrat bili liberalci postali. Če so z omahljivo politikó morda véasih zares podpirali liberalizem, so to le nehoté. Predobro mnenje imamo o Staročehih, da bi mogli misliti, da so nalašč kedaj podpirali liberalizem. Staročehi pa tudi iz političnih oziróv ne morejo biti liberalci, ker bi potem bila zveza mej njimi in konservativnimi veleposestniki nemogoča. Nobena slovanska stranka na Češkem pa ne more pričakovati uspehov, če je ne podpirajo konservativni veleposestniki.

Državni proračun. Poljski listi so izvedeli z Dunaja, da boče državni proračun za prihodnje leto brez primanjkljaja, če tudi boče mogoče več stroškov za vojsko. Ta novica je nas vsekako razveselila, ali prav verjeti je pa ne moremo. V Avstriji smo že tako navajeni primanjkljejev, da se nam že čudno zdi, če je kako leto brez primanjkljaja.

Vnanje dríave.

Rusija. Minister Giers je na dopustu, načelnik azijskega oddelka v ministerstvu vnanjih zadev grof Kapnist tudi. To pač dokazuje, da ruska diplomacija sedaj nič posebnega ne namerava. Posebno je važno, da je grof Kapnist odšel na dopust baš sedaj, ko se v Turčiji godé ministerske premembe. Načelnik azijskega oddelka je jako važna in vplivna oseba, skoro bolj nego minister sam. V njegov delokrog ne spadajo le azijske stvari, temveč tudi vsa balkanska in vzhodna politika sploh, kajti po ruskih nazorih slovanski in grški svet ne pripada več Evropi. Ko bi ministerska prememba v Carjigradu za Rusijo res imela tak pomen, kakor ga jej nekateri pripisujejo, gotovo bi grof Kapnist sedaj ne bil na dopustu, temveč bi sam nadzoroval daljši razvoj ruske vzhodne politike.

Turčija. Ko se je premenila turška vlada, je bilo občno mnenje, da je zmagal ruski vpliv v Carjigradu. Kmalu se je pa stvar premenila. Angleška diplomacija si je znala kmalu pridobiti vpliv. V petek je sultan zopet sprejel angleškega veleposlanika. Minister javnih del, Djellah Eddin paša, ki je bil jedini odločen prijatelj Rusije, je malo dni po svojem imenovanju že moral zameniti ministerski sedež z guvernerstvom na Kreti. Sedaj v turškem ministerstvu ni nobenega prav odločnega pristaša Rusije, če tudi novi ministri neso tako prijazni trodržavni zvezi, nego so bili prejšnji. Nikakor se ne more vedeti, kateri državi boče kaj koristila prememba turške vlade.

Nemčija. V berlinskih dvornih krogih se bajé vplivne osebe prizadevajo, da bi napravile spravo mej cesarjem in knezom Bismarckom. Bismarckovo glasilo „Hamburger Nachrichten“ so pa minoli teden priobčile članek, iz katerega nekateri sklepajo, da Bismarck še misli, da postane zopet kancelar. Mi smo tukaj to vest omenili, če tudi ne verujemo, da bi cesar Viljem zopet poklical kneza Bismarcka na krmilo.

Kitaj. Pritožba evropskih vlad ni bila brez uspeha. Kitajska vlada je že poslala uradnikom v pokrajinah ukaz, da naj varujejo tujce. Seveda ne moremo vedeti, če bodo guvernerji tudi izvršili ta ukaz in če jih osrednja vlada more in hoče tudi siliti, da spoštujejo njene ukaze.

Chile. Balmaceda ni bil pobegnul, temveč je bil skrit v Valparaisu. Vest, da je ubit na begu, razširili so bili le pristaši njegoví, da bi policijo preslepili. Pred nekaterimi dnevi je pa Balmaceda poprosil severo-ameriškega admirala za varstvo. Admiral mu je pomagal bežati na ladijo. Balmaceda se je preoblekel v ameriškega pomorščaka in se delal pijanega. Spravili so severo-ameriški pomorščaki takega v čoln in odpeljali na admiralsko ladijo.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 12. septembra. (Slovenska učna knjiga za koroške ljudske šole.) „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ je izdalo, kakor smo že omenili, spis: „Sprachliche Bemerkungen zu Karl Preschern's ‚Slovensko-nemški Abecednik‘. Separatdruck aus der ‚Südsteirischen Post‘ 1891.“

Velika skrb našemu vrlemu „Katoliško-političnemu društvu“ je: po svojih močeh zboljšati naše

šolske razmere, to je, koroškim Slovincem priboriti slovenske šole. V ta namen izdalo je društvo izvrstno knjižico: „Šole na Koroškem“, v kateri pojasnjuje nepostavnost in krivičnost naših šolskih vredeb, ter podaje pouk, kako se morejo v sedanjih razmerah priboriti boljše šole.

S tem spisom se pa društvo še ni zadovoljilo; — izdalo je i več drugih spisov, v katerih je s številkami in na podlagi uradnih listin dokazalo, kakšna vnebovpijoča krivica se nam godí po našem ljudskem šolstvu.

Tudi omenjeni spis o Preschern-ovem „Abecedniku“ zopet kaže, kako na slabem smo še sedaj z našimi šolami, in kako se višje šolske oblasti čisto nič ne potrudijo, da bi zboljšale in premenile naše šolske razmere.

V prvem delu izvrstnega ter natančnega spisa navaja neimenovani g. pisatelj uzroke, ki so ga napatili, spisati te „opombe“. Podamo tu cenjenim „Slovenčevim“ bralcem iz spisa nekatere misli, ki do dobrega označujejo naše razmere. Evo jih!

Na takozvanih dvojezičnih (utrakvističnih) ljudskih šolah koroških rabi se od leta 1884 „Slovensko-nemški Abecednik za ljudske šole, spisal Karl Preschern“. — Knjižica obsega 156 strani v 8° in spada v čisto slovenski, čisto nemški in slovensko-nemški del. Šest let že se „Abecednik“ rabi v naših šolah, in mislili bi, da se je njegov pisatelj v tem dolgem času potrudil, knjigo popraviti in čim bolj prirediti šolskim potrebam. Toda temu ni tako, in tudi najnovejša izdaja „Abecednika“ je le nespremenjen ponatis izdaje iz leta 1888.

Res žalostno je, da se slovenskim otrokom na Koroškem vsiljuje tak „barbaričen“ jezik, ki ni niti kakšno koroško narečje, niti čisti slovenski pismeni jezik, temveč mešanica nemčizmov, narečja in pismene slovenščine! Ni zlahka najti slovenske knjige, ki bi na tako malo stranéh imela toliko in takih pogreškov, nego ta „Abecednik“.

G. Preschern menda sploh ni vedel, kake težavne naloge se poprime, spisujoč nemško-slovenski „Abecednik“. Za spisanje slovenske knjige, — če tudi je le „Abecednik“, — ne zadostuje, da pisatelj kolikor-toliko pozná svoje domače narečje; treba mu je biti slovnično izobraženemu, večšemu slovenskega slovstva, zlasti najnovejših slovstvenih proizvodov. Ne zadostuje, da se nemški stavki s pomočjo slovarja mehanično preložejo v slovenščino; treba je besede kritično izbirati itd., — treba je stavke prirediti, kakor to zahteva slovenska skladnja in bistvo slovenskega jezika.

Čudom čuditi se in vprašati pa moramo, zakaj od vseh avstrijskih narodov le nas, in jedino le nas Slovence osrečujejo (?) z dvojezičnim „Abecednikom“?! — — —

Po teh uvodnih stvkih in poglavni razpravi obravnava g. pisatelj jako temeljito in natanko vso vsebino „Abecednika“ in našteva njega 1. pogreške in pomanjkljivosti gledé obliko- in glasoslovja, — 2. pomanjkljivosti v spregatvi, — 3. pogreške gledé skladnje in bistva slovenščine, — 4. nepravilnosti gledé slovarja in v poménih posameznih besed, — 5. lokalizme in germanizme, — 6. nedoslednosti, — 7. pravopis, — 8. tiskovne pogreške.

Vsaka posamezna točka razpravlja se precéj obširno in zeló temeljito in kritično, tako, da gosp. presojevalec navaja vse pogreške — (in teh res ni malo!) — v knjigi, in tudi pové, kako bi se dotična reč morala pravilno glasiti.

Mi tu posameznih točk ne moremo obširneje razpravljati. Kdor se za reč zanima, naj si preskrbi omenjeno knjižico; dóbi jo pri vodstvu „Katoliško-političnega društva“ v Celovcu.

Gosp. presojevalec „Abecednika“ sklepa svojo oceno s temi-le besedami: „Te opombe zadosti kažejo, da je naša sodba, koja smo v uvodu izrekli o „Abecedniku g. K. Prescherna, popolnoma opravičena. Dokazali smo, da se je slovensko-nemški „Abecednik“ sestavljal s premalim jezikoznanstvom in premalo skrbno, — da zbog tega potrebuje natančne poprave. Slovenski pregovor pravi: „Več očíj več vidi“, — in tega mnenja smo tudi mi. Kdor se je dlje časa, nego mi, pečal s tem „Abecednikom“, našel je gotovo, — ne gledé na metodično nesmisel uravnave cele knjižice, — mnogo, kar pa treba popravka. Ménimo pa, če g. Preschern odstrani le pomanjkljivosti, katere smo mu mi našteali, da smo že mnogo koristili dobri stvari.“ —

Kar smo navedli, priča o nedostatnosti in veliki pomanjkljivosti naše šolske uravnave. Kako se

morejo otroci s pomočjo tako pomanjkljivega in slabega „Abecednika“, kakor je Preschernov, pričuti svoji materinščini, slovenskemu jeziku??!

Smemo se li zatorej čuditi, da je sad, kojega obrodijo take šole s takimi učnimi sredstvi in knjigami, prav piškav in malovreden?!

Le po strankarski strasti čisto zaslepljen nemškutar more biti zadovoljen povodom nekega, za nas koroške Slovence ne baš razveseljivega odlikovanja, ki je našim zagrizenim nasprotnikom dobro došli povod, nad vso mero hvalisati naše šolstvo ob jednom pa psovati naše slovenske rodoljube.

Poznamo to „schönste Blüte“ našega šolstva; — osvetili smo jo tudi že dostikrat. — Sevė, naši nemškutarsko-liberalni kliki so naše šole izborne; — kako tudi ne? Saj se po njih nemškutari in germanizuje že „non plus ultra“, — in česa si more več želeli nemčursko srce?!

X.

Od sv. Vida nad Cirknico, 14. sept. V nedeljo dné 6. t. m. so bile blagoslovljene nove orglje gg. bratov Zupanov iz Kamne Gorice pri sv. Vidu nad Cirknico. Pretečene dni ogledal sem nove orglje. Že vnanja oblika napravi na opazovalca jako ugoden vtis še bolj pa točna in okusna izvršitev celega orodja. Orglje imajo 10 spremenov, potem pedal in oktavkopol tako, da se napravi 12 spremenov. V močnem pedalu (16' in 8') sub- in oktobas so še 3 potegljaji; mezof., piano in forte. Tako menim, sem v naglici prav videl. Dasi orglje nima dosti spremenov, vendar so polno in močno doneče, da bi zadostovale za vsako večjo cerkev. Tudi posamezni spremeni imajo vsak svoj značilen glas, le principal bi utegnil biti premočan, preglasen za navadno petje in v majhni cerkvi, to pa bajé zato, ker so farani sami močne orglje želeli. Kar se tiče mehanike in sploh vnanje vredbe, je točna in gladko se vršéča brez najmanjšega šuma. Posebno je meh, duša vsemu orodju, tako gladko in lahkotno gibčen, da si ni boljšega želeli. Goni ga lahko 10letni deček. Ker sem imel priliko pri kakimi 15 leti dvoje orglje gg. bratov Zupanov videti, smem trditi, da je to delo velik napredek omenjene tvrde, ter se lahko vsem čast. farnim predstojništvom za izvršitev enakega dela priporoča.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. septembra.

(Učiteljska imenovanja.) Nameščeni so gojenci, ki so letos dovršili tukajšnje učiteljske, in sicer: g. Ivan Verščaj v Šentjurju, Viktor Jaklič v Šentvidu nad Ljubljano; dalje gospodičine: Ivana Arko v Semiču, Karolina Budešinsky v Podčetrtku, Marija Delakorda pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji, Ivana Furlan v Begunjah pri Cirknici, Ana Janžar v Jarenini pri Mariboru, Karolina Kadilnik v Dragatušu, Josipina Negovetič v Radgoni, Pavla Pibrovec v Jurklostru, Amalija Roth v Laškem Trgu, Albina Sark v Šmarjeti, Antonija Sterle v Trbovljah, Marija Strnad v Šentjurju, Terezija Skul v Šmariji pod Ljubljano. — Drugo učno mesto v Črnem Vrhu je dobila začasno gspđ. Marija Šušteršič, drugo učno mesto v Kropi začasno gspđ. Antonija Okorn, četrto učno mesto v Senožečah gspđ. Olga Wurner, mesto na dekliški šoli v Postojini gspđ. Irma Furlan in službo v Nevljah pri Kamniku gospodičina J. Vičič.

(Glas iz-med občinstva.) Piše se nam: Večkrat slišimo pritožbe, v koliki nevarnosti so ljudje v Florijanskih ulicah, kjer je vedno velik promet; ulice so tako ozke, da je komaj prostora za širok naložen voz. Minoli ponedeljek je neki posestnik peljal šoto, neko dekle pride mimo, voz jo potisne ob zid, da je bruhnila krvi iz prs. Včeraj je bil zopet neki otrok v veliki nevarnosti. Ker je to državna cesta, naj bi oblastvo preskrbelo, da se razširi ta ulica.

(Premovanje konj v Trebnjem) je bilo včeraj. Premije so dobili za kobile v žrebeti: Josip Žagar iz Brezja 35 gld., Anton Planinšek z Mirne 20 gld., Josipina Hribar iz Vel. Gabra in Franc Klemenčič z Vel. Loke po 15 gld., Franc Jarc z Mirne in Franc Bevc z Loke srebrni svetinji. Za mlade kobile: Franc Pucihar iz St. Vida 25 gld., Janez Ambrožič iz Žerjavina 20 gld., Josipina Hribar iz Vel. Gabra 15 gld., Simon Pristov iz Šent Vida in Julij Treo iz Male Vasi srebrni svetinji. Za žrebete: Franc Planinšek iz Razborov in Jan. Bukovec z Vel. Loke po 10 gld., Josip Rus z Mirne Peči, Matija Šalehar z Blata in Alojzij Gliha z Vel. Loke srebrne svetinje.

(Ogenj.) Nocoj ob 2. uri po noči sta dva strela z ljubljanskega grada naznanila ogenj. Gorel je senjak posestnice Ivane Možina v Kravji dolini blizu hiralnice. Zgorela sta tudi hlev in skedenj, do 300 stotov sena in mnogo orodja. Ljubljansko gasilno društvo pod vodstvom g. Doberleta je bilo hitro na mestu in zabranilo, da se ni ogenj razširil na bližnje hiše, ki so bile v veliki nevarnosti; rešili so tudi živino iz gorečega hleva. Sumijo, da so zažgali tatje, ki so prišli krast v senjaku zaprte purane. Posestnica je bila zavarovana pri društvu „Assicurazioni Generali“.

(Kaznjence) ljubljanske moške kaznilnice na Jos. Dremota, ki je delal pri vravnavi vodā v dravski dolini na Koroškem in nedavno ubežal, se je v nekem gozdu obesil; obešenca so našli predvčeraj. Kakor smo že omenili, bil je obsojen na 20 let, prestal je že 17 let in bi bil skoraj gotovo v kratkem pomiloščen. Prihranil si je bil nad 500 gl. denarja.

(Tržiško graščino) je kranjska industrijska družba te dni prodala g. Juliju baronu Bornu.

(Odkritje Gajevega spomenika) v Krapini se bode vršilo, kakor nam poroča odbor, dné 27. in ne 28. septembra.

(Iz Laškega Trga) se nam piše: Naš trg je po celem Slovenskem razupit kot sedež najbolj zagrizenih pragermanov. Vendar so tudi pri nas nekateri zavedni narodnjaki, ki niso sicer mnogobrojni po številu, pač pa so plemenitega srca, tako, da jih morajo celo naši Nemci in nemškutari spoštovati kot poštenjake prve vrste. Ti možje so dolgo časa žalostnega srca gledali sovražno postopanje tukajšnjih odpadnikov, toda pomagati niso mogli, da bi dobra stvar zmagala. Posebno jih je peklo, ko so tik jednega najboljših narodnjakov začeli zidati s „šulferajnov“ pomočjo novo nemško šolo, ki je sevėda veliko prevelika za nemške otroke. Sklenili so torej naši poštenjaki, da ne bodo dolžni ostali odgovora od naše stranke. Za odgovor na znano oholost se je v nedeljo pri nas ustanovila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. V to svrhu so prišli iz Celja kot zastopniki tamošnje podružnice gg.: dr. Vrečko, dr. Filipič in dr. Bozina. Ravno tako se je zbrala častita domača duhovščina, kateri so se pridružili župniki iz okolice; prišlo je nadalje mnogo kmetov, probujenih po naših trških narodnjakih, tako, da se sme precej prvo zborovanje gledé na naše razmere jako mnogoštevilno imenovati. Pozdravil je prišlece vrli gosp. Ivan Drobnič, tukajšnji posestnik in trgovec. Potem je govoril g. Hribar iz Celja, ki je v jedrnatih besedah opisal pomen in velevažnost družbe sv. Cirila in Metoda. Po geslu družbe sv. Cirila in Metoda: „vse za vero, dom, cesarja“, se je g. dr. Filipič v lepem govoru spominjal milega našega vladarja, ki daje vsaki narodnosti njene pravice. Navdušeni „slava“- in „živio“-klici so sledili tej napitnici. Domači in celjski pevci so z lepim domačim petjem pripomogli, da je vse navdalo splošno veselje in navdušenost. — Izvoljeni so bili sledeči gg.: J. Drobnič, predsednik; Smole, župnik pri sv. Miklavžu, podpredsednik; M. Škerbec, tukajšnji vikar, blagajnik, in Konrad Elsbacher, njegov namestnik; M. Medved, kapelan, tajnik, in Groznik, tukajšnji organist, njegov namestnik. — Prav veselega srca so se razšli udeleženci prvega shoda. Posebno dobre volje so bili naši vrli kmetje, in vsak izmed njih je obetal, da pripelje prihodnjič še deset tovarišev seboj. Mi pa priporočamo to najnovejšo podružnico prav gorko v varstvo sv. Cirila in Metoda, da bi stoječa na versko-narodni podlagi v našem kraju uspešno delovala do zmage. Floreat, crescat!

(Slovenska družba v Ameriki.) Te dni smo prejeli drobno knjižico z naslovom: „Glavna in dodana pravila slovenske rimsko-katoliške podporne družbe sv. Jožefa v Calumetu (Michigan, Amerika). Tretji natis. Priredil Franjo Šetina, učitelj v Črnomlju. Tiskal J. Krajec v Novem Mestu.“ Pravila obsezajo XV. členov. Vsi društveniki se morajo na praznik sv. Jožefa udeležiti sv. maše; tretjo nedeljo po Veliki noči pa morajo vsi društveniki skupno prejeti sv. obhajilo. Kdor ne opravi velikonočne spovedi, ta se izbriše iz družbe. Namen družbi je, podpirati take društvenike, ki so vsled boleznih ali nesreče nesposobni za delo. Družbeni shodi so vsako tretjo nedeljo v mesecu. Vsak društvenik se mora udeležiti občnega zбора, sicer plača 1 dolar kazni. Društvenik mora biti 18 in ne nad 55 let star, dobrega zdravja in poštenega obnašanja. V družbo se sprejemajo samo Slovenci, zborovanja se vršé le v

slovenskem jeziku itd. V odboru so: Jožef Sotlič, predsednik; Mihael Šuc, podpredsednik; J. Kump, tajnik; Štefan Rebrovč, podtajnik; Matija Vrtin, blagajnik; Franc Sedlar, Janez Benčič, Fr. Šmajdik, Jožef Panjan, Anton Stonič, Matija Fracalj, Jakob Vrtin in Štefan Spreitzer, odborniki.

(Zagrebsko izložbo) je doslej obiskalo 270.000 oseb, vstopnina je znesla 39.081 gld.

(Generalno vodstvo c. kr. priv. južne železnice) naznanja, da je vsled tega, ker se je na tirolski črti promet ustavil in se je na postajah Atzwang in Waidbruck jako veliko blaga nakopičilo, moralo skladnine prosti čas, za blago, ki se oddaja na postajah Atzwang in Waidbruck, omejiti le na 24 ur, in da je moralo za blago, ki je skladnini podvrženo, skladiščino pristojbino od 100 kilogramov za prvi dan povišati na 4 kr., za vse sledeče dni pa na 6 kr. — kolikor za nekatero blago v tarifi južne železnice z dné 1. julija 1890 pod C (postranske pristojbine) točka 3B ni še strožjih določil o ležanju in skladnini. 10 odstotna skladninska doklada, ki se računa in pobira v pomnožitev varstvenega poročstva za škode po ognju pri ležečem blagu, ta ostane. Ker so vsled teh zaprek prostori na postajah Atzwang in Waidbruck z blagom tako napolnjeni, železnica tudi ne more garantovati po pravilih in tarifah določenega dobavnega obroka, dokler se ovire ne odpravijo.

(„Učiteljski Tovariš“) ima v zadnji številki naslednjo vsebino: Deželna učiteljska konferencija. — L. Stiasny: Črkovanje na slovenskih šolah. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Listek. — Dopisi. — Vestnik.

(Liberalci so povsod jednaki.) Koroški dopisnik praškega „Čecha“ piše o koroških liberalcih in njih sovraštvu do duhovščine nastopno: „S svojim neprijateljstvom zoper vero ponašajo se tukajšnji liberalci povsodi; več ali manj tajno v svojih knjižurah in časopisih, v gostilni pa bolj odkrito in odkritosrečneje; po nekaterih nemških gostilnicah slišati je lahko tako brezbožno govorjenje, da se človeku ježé lasje na glavi. Da pri tem ne pozabljajo duhovnikov, je pač umevno. Ne samo v navadnih krčmah, temveč i po nekaterih elegantnih celovških gostilnicah ni varen duhovnik za svojim hrbtom pred zabavljanjem in zasramovanjem. Istotako tudi v stolnem mestu Koroške, v Celovcu, koje se rado ponaša s svojo omiko in napredkom, čuje marsikak duhovnik, osobito slovenski, ne ravno izbrane besede, s katerimi ga počasti kak liberalce. Še dobro pamtim, ko sem bival v semenišču in smo hodili na sprehod, da niso samo jednoč, temveč često pred nami pljuvali in godrnjaje zabavljali, a to ne morda neolikani ljudje, in kakor so mi pripovedovali nemški tovariši, i taki, ki vladajo v Celovcu. Časi je to sovraštvo do duhovščine skoro smešno. Tako se je n. pr. v naši občini v Svečah pokvaril veliki zvon. Župnik, iskren slovenski rodoljub, je hotel dati popraviti zvon v sosedni občini v tovarni, kjer zdaj vlada vsemogoči nemški liberalce, tovarniški vodja Tomeitz. In veste, kaj se zgodi? Dasi napominana tovarna jedva životari, ni dovolil nemški vodja Tomeitz, da bi se bil zvon popravil v njegovi tovarni, ker je g. župnik pri zadnjih volitvah v drž. zbor agitoval proti njemu, liberalcu od nog do glave. Z zvonom smo pa morali v drugo tovarno, uro dalje, kjer so se ga usmislili. Ubogi zvon! Dasi koroški liberalci nemški kar sršé sovraštva zoper vero in duhovnike, vendar se drznejo očito lagati ljudstvu v oči, rekoč, da je vsakdo lažnik, kdor pravi ljudstvu, da so liberalci — sovražniki vere; kajti uspomnani tovarniški vodje rekel je na to sam o sebi, da je boljši kristijan, nego oni, ki molijo vsak dan in hodijo v cerkev!“ — Taki so torej koroški liberalci; slovenski pri nas niso za las boljši.

(Pražke izložbe) glavna dobitka sta 100.000 goldinarjev in 50.000 gld. Zrebanje že 15. oktobra.

Raznoterosti.

— Potres v San Salvadoru. Ognjeniki v San Salvadoru jeli so bluvati, hkratu se je pa jela zemlja tresti. Dné 10. t. m. zjutraj je bil silen potres. V glavnem mestu bežali so prebivalci na cesto in grozno jokali, ko so se hiše podirale. Mnogo ljudi je mrtvih. Potres je bil po vsej deželi.

— Baron Hirsch. Angleška vlada je že potrdila družbo, katera ima namen, pospeševati izseljevanje židov iz Rusije v druge dele sveta. Delniška glavica znaša 2 milijona funtov šterlingov. Razdeljena je na 20.000 delnic. Od teh delnic pa ima 19.993 baron Hirsch sam, le 7 drugi ljudje.

Telegrami.

Temešvar, 16. septembra: Cesar je prišel ob devetih dopoldne. Sprejeli so ga načelniki oblasti, duhovščina in generali. Množica ljudstva ga je navdušeno pozdravljala. Peljal se je s Szaparyjem v škofijsko palačo. Mej tem mu je množica priredila navdušene ovacije. Ob desetih je cesar vsprejel odposlanstva.

Belgrad, 15. sept. Kralj Aleksander se je pripeljal; na kolodvoru so ga pozdravili regentje, ministri, metropolit, vojaški in civilni dostojanstveniki in mnogo ljudstva.

Rim, 16. septembra. Kardinal Rotelli je umrl za legarjem.

Madrid, 15. sept. Iz Consuegre se poroča, da je do 2000 ljudi utonilo, dve tretjini mesta ste razrušeni.

Peterburg, 15. sept. Vlada je za reže nakazala 22 milijonov rubljev in prekrbela zimsko seme.

Carjigrad, 15. sept. Angleško brodovje je zopet vkrcalo na otoku Sigri vojake in topove ter odplulo.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vreajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—186)

Tuji.

14. septembra.

Pri **Maliču**: Slampeta, in Merlatto, kapitan, s soprogo, z Reke. — Wenig, zasebnik, in Bartolice, trgovec, iz Gradca. — Molin s soprogo, Dolenz s soprogo, in Frischman, iz Trsta. — Wolf, tovarnar; Fürst, Oresnik, Mayer, Brauner, Horovitz, trgovci, z Dunaja. — Klepčič iz Prezida. — Brovet iz Čabara. — Pakič iz Ljubljane. — Vilhar s hčerjo iz Vel. Zabelj. — Pirišič z nečakinjo iz Trnovega. — Pučnik iz Kranja. — Sucher, posestnik, s hčerjo, iz Slov. Bistrice. — Komljanec, profesor iz Kočevja. — Mechora, zasebnica, iz Novega Mesta. — Grahar iz Zagorja. — Sorko s Krškega. — Tognio, zasebnik, s hčerjo, iz Ptuja. — Heufeld iz Vel. Kanize. — Hawlicek, trgovec, iz Maribora.

Pri **Stona**: Krelja, Jeralla, Celehovič, Soudat, iz Trsta. — Tannenberger in Cuzzulù z Reke. — Ramor, trgovec, in Sornig, iz Št. Vida. — Wutscher z Dolenskega. — Zink, trgovec, iz Padove. — David, trgovec, iz Prage. — Matschek, zasebnik, iz Št. Vida. — Kosac z rodbino iz Zagreba. — Wolf, Jellačić, trgovec, in Kanic, uradnik, z Dunaja. — Ravena in Caring z Reke. — Alpar, arhitekt, iz Budimpešte. — Auman, pristav, iz Trebnjega. — pl. Kappus iz Kamne Gorice. — Eder, štabnega nadzdravnika soproga, z rodbino, iz Gradca.

Pri **avstrijskem caru**: Dolene, posestnik, iz Razdrtega. — Levstek, učitelj, iz Idrije. — Piano, posestnik, iz Senožeč.

Pri **Južnem kolodvoru**: dr. Melsner, pomorski zdravnik, iz Pulja. — Kele, učitelj, iz Nove Štife. — Kaumberger s svačino in sinom iz Belovara. — Mitaxa iz Cefalonije. —

Marija in Josip Ivanov iz Krfa. — Potočnik iz Vipave. — Jesenko iz Toplice.

Umrli so:

12. septembra. Filip Petač, delavčev sin, 5 mesecev, Streliške ulice 11, rachiš.

14. septembra. Viktor Scheicher, trgovski pomočnik, 19 let, sv. Petra cesta 42, jetika. — Petrina Koutny, posestnikova hči, 7 mesecev, Hilsnerjeve ulice 6, driska.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
		barometra v mm	toplotna po Celsiusu			
15	7. u. zjut.	739.7	13.0	sl. vzh.	jasno	5.00
	2. u. pop.	738.0	25.0	sl. jzpad	del. jasno	dež.
	9. u. zveč.	738.9	17.8	"	oblačno	

Srednja temperatura 18.6°, za 4.7° nad normalom.

Od pluga do krone.

(1359) 12-4

Hiša števil. 11

v Študentovskih ulicah v Ljubljani se prostovoljno prodá. (1369)

Več se zve pri hišnem gospodarju. (2-1)

Ključarskega učenca

takoj vsprejem.

JANEZ NOVAK, ključarski mojster, (1870) 3-1 Gradec, Neuthorgasse 13.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(1863-2) zobozdravnik

pri Hradskega mostu I. nadstr.

Največja zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX,

LJUBLJANA,

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo. (30-30)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno trajno in ceno.

Cenilniki zastonj in franko.

Knjigarna

Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v LJUBLJANI, Kongresni trg št. 2,

priporoča svojo

popolno zalogo šolskih knjig,

broširanih ali trdo vezanih, ki so v rabi na tukajšnjih in vnanjih šolskih zavodih, posebej še one za c. kr. višjo in c. kr. nižjo gimnazijo, c. kr. višjo realko, in za tukajšnjo c. kr. moško in žensko učiteljsko pripravnico, zasebne, meščanske in ljudske šole po najnižji ceni. (1365) 6-3

Priporočamo: **Dijaški koledar** za l. 1891/92. Cena 80 kr., po pošti 85 kr.

Naznanilo.

(1358) 4-3

Šolske sestre v Repnjah na Gorenjskem

sprejemajo do 1. oktobra gojenke pod zmernimi pogoji. Gojenke se morejo učiti tudi igrati na glasoviru.

Zadnji mesec!

Velika loterija

Zadnji mesec!

praške razstave.

Glavna dobitka

(1201) 5

100.000 gld., 50.000 gld.

Srečka po 1 gld.

priporoča

J. C. Mayer.

Srečka po 1 gld.

Dunajska borza.

Dne 16. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	90 gld. 80 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	90 " 75 "
Zlata renta 4%, davka prosta	109 " 45 "
Papirna renta 5%, davka prosta	101 " 50 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1009 " — "
Kred. tne akcije, 160 gld.	275 " 75 "
London, 10 funtov strl.	117 " 35 "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 31 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemških mark 100	57 " 70 "

Dne 15. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gld. 05 kr.
Ogerska papirna renta 5%	109 " 50 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 80 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180 " 25 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97 " — "
Zastavna pisma " " " 4 1/2%	100 " 40 "
Kreditne srečke, 100 gld.	184 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	60 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	49 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 " 40 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2790 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 " — "
Papirni rubelj	1 " 25 1/2 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile števil. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavne priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

300.000 goldinarjev se dobi že 1. oktobra!

Dunajske komunalne promese

à 3 1/2% gld. in 50 kr. kolek. Glavni dobitek 200.000 gl.

Tisine promese

à 2 gld. in 50 kr. kolek. — Glavni dobitek 100.000 gld.

Obe vkupe le 6 goldinarjev.